

BANKLARDA MOLİYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY VA AMALIY JIHLTLARI O'ZBEKISTON TAJRIBASI

Ergasheva Dilnoza Anvar qizi

Iqtisodiyot ta'lim yo'nalishi talabasi

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

E-mail: edilnoza06@gmail.com

Tel.: +998 88 542 00 35

<https://doi.org/10.5281/zenodo.21428408>

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasi bank tizimida moliyaviy barqarorlikni ta'minlashning nazariy asoslari va amaliy jihatlari tahlil qilingan. Tadqiqotning dolzarbligi bank tizimining iqtisodiy o'sish va makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi muhim o'rni, global moliyaviy bozorlar beqarorligi hamda xalqaro bank nazorati standartlarini milliy amaliyotga joriy etish zarurati bilan asoslanadi. Tadqiqotda statistik, qiyosiy, tahliliy va iqtisodiy-mantiqiy usullardan foydalanilib, O'zbekiston bank sektorining 2022–2024-yillardagi asosiy moliyaviy ko'rsatkichlari, jumladan, aktivlar hajmi, kapital yetarliligi, kapital rentabelligi (ROE), likvidlilik darajasi hamda muammoli kreditlar (NPL) ulushi tahlil qilindi. Shuningdek, Markaziy bank tomonidan amalga oshirilayotgan makroprudensial siyosat choralari va Bazel III standartlarining banklar moliyaviy barqarorligiga ta'siri baholandi. Tadqiqot natijalari bank tizimi barqarorligini ta'minlashda kapital bazasini mustahkamlash, risklarni samarali boshqarish, raqamli bank xizmatlarini kengaytirish hamda kiberxavfsizlikni rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etishini ko'rsatdi. Tadqiqot yakunida banklar moliyaviy barqarorligini oshirish va iqtisodiyotning real sektorini samarali moliyalashtirishga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: moliyaviy barqarorlik, tijorat banklari, kapital yetarliligi, likvidlilik, Bazel III, muammoli kreditlar (NPL), makroprudensial siyosat, Markaziy bank, bank risklari, kiberxavfsizlik.

Аннотация. В статье исследуются теоретические и практические аспекты обеспечения финансовой устойчивости банковской системы Республики Узбекистан. Актуальность исследования обусловлена возрастающей ролью банковской системы в обеспечении макроэкономической стабильности, усилением глобальных финансовых рисков и необходимостью внедрения международных стандартов банковского регулирования. В исследовании использованы статистический, сравнительный, аналитический и экономико-логический методы. Проанализированы основные показатели банковского сектора Узбекистана за 2022–2024 годы, включая динамику активов, достаточность капитала, рентабельность капитала (ROE), показатели ликвидности и долю проблемных кредитов (NPL). Оценено влияние макропруденциальной политики Центрального банка и требований стандартов Базель III на финансовую устойчивость банковской системы. Результаты исследования показывают, что устойчивость банков зависит от укрепления капитальной базы, эффективного управления рисками, развития цифровых банковских технологий и совершенствования системы кибербезопасности. По итогам исследования разработаны практические рекомендации по дальнейшему повышению финансовой устойчивости банков и расширению их роли в финансировании реального сектора экономики.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, коммерческие банки, достаточность капитала, ликвидность, Базель III, проблемные кредиты (NPL), макропруденциальная политика, Центральный банк, банковские риски, кибербезопасность.

Abstract. This article examines the theoretical and practical aspects of ensuring financial stability in the banking system of the Republic of Uzbekistan. The relevance of the study is determined by the increasing role of the banking sector in maintaining macroeconomic stability, the growing impact of global financial risks, and the need to implement international banking regulatory standards. Statistical, comparative, analytical, and economic-logical methods were employed to analyze the main financial indicators of Uzbekistan's banking sector for 2022–2024, including asset growth, capital adequacy, return on equity (ROE), liquidity ratios, and the share of non-performing loans (NPL). The study also evaluates the impact of the Central Bank's macroprudential policy measures and Basel III standards on financial stability. The findings indicate that strengthening the capital base, improving risk management, expanding digital banking services, and enhancing cybersecurity are essential factors in ensuring banking sector stability. Based on the findings, practical recommendations are proposed to improve the financial stability of commercial banks and strengthen their contribution to financing the real sector of the economy.

Keywords: financial stability, commercial banks, capital adequacy, liquidity, Basel III, non-performing loans (NPL), macroprudential policy, Central Bank, banking risk, cybersecurity.

Kirish. Moliyaviy barqarorlik tushunchasi zamonaviy iqtisodiy tizimning eng murakkab va fundamental tushunchalaridan biri hisoblanadi. Banklar iqtisodiyotda moliyaviy vositachilik vazifasini bajaruvchi asosiy institutlar bo'lganligi sababli, ularning barqarorligi butun mamlakatning makroiqtisodiy muvozanati bilan uzviy bog'liqdir. Moliyaviy barqarorlik deganda, bank tizimining ichki va tashqi iqtisodiy shoklarga bardosh bera olishi, o'z majburiyatlarini o'z vaqtida bajarishi va iqtisodiyotning real sektorini uzluksiz moliyalashtirish qobiliyati tushuniladi. O'zbekistonda bank tizimini isloh qilishning yangi bosqichida, ya'ni 2020-2025 yillarga mo'ljallangan strategiya doirasida moliya muassasalarining barqarorligini xalqaro standartlar darajasiga ko'tarish asosiy ustuvor yo'nalish etib belgilangan [1; 12 b].

Bank tizimi barqarorligi nafaqat alohida banklarning to'lov qobiliyati (mikroprudensial barqarorlik), balki butun tizimning yaxlitligi (makroprudensial barqarorlik) bilan ham xarakterlanadi. Markaziy banklar moliya bozorida 'oxirgi instansiya kreditori' sifatida faoliyat yuritib, tizimli inqirozlarning oldini olishga mas'uldir. O'zbekiston sharoitida bank aktivlarining yalpi ichki mahsulotdagi (YAIM) ulushi yildan-yilga ortib bormoqda, bu esa banklarning iqtisodiy o'sishdagi ahamiyatini tasdiqlaydi. Biroq, globallashtirish va moliyaviy bozorlarning o'zaro bog'liqligi sharoitida, tashqi qarzlar, valyuta kursining tebranishi va global geosiyosiy vaziyat banklar barqarorligiga to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatuvchi omillarga aylangan [3; 45 b].

Tarixiy tajriba shuni ko'rsatadiki, 2008 yildagi global moliyaviy inqiroz va undan keyingi iqtisodiy turg'unliklar davrida eng ko'p zarar ko'rgan tarmoq aynan bank sektori bo'ldi. Bu hodisalar bank nazorati bo'yicha Bazel qo'mitasining talablarini yanada qat'iylashtirishga, ya'ni Bazel III standartlarining ishlab chiqilishiga turtki bo'ldi. O'zbekiston bank tizimi ham ushbu standartlarni bosqichma-bosqich joriy etish orqali o'z kapitalining sifat tarkibini yaxshilash va likvidlik buferlarini shakllantirish ustida ishlamoqda. Moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda

kapitalning yetarliligi bilan bir qatorda, aktivlarning sifati, boshqaruv samaradorligi va daromadlilik ko'rsatkichlari (CAMELS tizimi) muhim indikatorlar sanaladi.

Shu bilan birga, zamonaviy bank ishi raqamli transformatsiya jarayoni bilan hamnafasdir. Fintech kompaniyalarining bozorga kirib kelishi va bank xizmatlarining masofaviy shaklga o'tishi moliyaviy barqarorlikka yangi turdagi xatarlarni — operatsion va kiber-tavakkalchiliklarni olib keldi. O'zbekiston Markaziy banki ma'lumotlariga ko'ra, 2026 yil boshiga kelib bank tizimi aktivlari 924,8 trln so'mga yetgan bo'lsa-da, bu o'sish bilan parallel ravishda risklarni boshqarish tizimini takomillashtirish dolzarb bo'lib qolmoqda [5; 22 b]. Binobarin, moliyaviy barqarorlik dinamik holat bo'lib, u doimiy monitoring va tezkor qarorlar qabul qilishni talab etadi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi O'zbekiston tijorat banklarida moliyaviy barqarorlikni baholash usullarini o'rganish va hozirgi statistik holatni tahlil qilish orqali tizimni mustahkamlashga qaratilgan amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdir. Kirish bo'limida bank barqarorligining nazariy mohiyati ochib berilgan bo'lsa, keyingi bo'limlarda ushbu mavzu bo'yicha jahon va mahalliy olimlarning fikrlari, qo'llanilgan metodologiya hamda aniq statistik tahlillar taqdim etiladi. Maqola iqtisodiyot yo'nalishidagi mutaxassislar, tadqiqotchilar va bank sohasida faoliyat yurituvchi xodimlar uchun nazariy-amaliy manba bo'lib xizmat qiladi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Moliyaviy barqarorlik tushunchasi bo'yicha jahon iqtisodiyot ilmda keng ko'lamli tadqiqotlar olib borilgan. Xususan, F. Mishkin o'zining 'Pul, bank ishi va moliya bozorlari iqtisodiyoti' asarida bank barqarorligini asimmetrik axborot va ma'naviy xavf (moral hazard) muammolari bilan bog'laydi [8; 112 b]. Uning fikricha, banklar o'z mijozlari haqida to'liq ma'lumotga ega bo'lmaganda, xatarli loyihalarni moliyalashtirish ehtimoli ortadi, bu esa tizimli beqarorlikka olib keladi. Shuningdek, P. Rose va S. Hudgins bank menejmenti doirasida moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda aktiv-passivlarni boshqarish (ALM) va likvidlilikni prognoz qilishning ahamiyatini yuqori baholaydilar. Ularning qarashlari banklarning ichki barqarorligini ta'minlashda moliyaviy koeffitsientlar tahliliga asoslanadi.

O'zbekistonda ham ushbu mavzu mahalliy olimlar tomonidan chuqur o'rganilmoqda. B.N. Abdullayev o'z ishlarida raqamli bankingning bank barqarorligiga ta'sirini tahlil qilgan bo'lsa, D.A. Karimov tijorat banklarining kredit portfeli sifati va NPL (muammoli kreditlar) ulushini kamaytirish yo'llari bo'yicha ilmiy xulosalar bergan [4; 34 b]. Mahalliy tadqiqotchilarning aksariyati O'zbekiston bank tizimidagi yuqori davlat ulushini barqarorlikka ham ijobiy (qo'llab-quvvatlash), ham salbiy (raqobatning pastligi) ta'sir etuvchi omil sifatida baholaydilar. Shunga qaramay, adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, banklarda moliyaviy barqarorlikni faqatgina miqdoriy ko'rsatkichlar bilan emas, balki sifat jihatdan — korporativ boshqaruv va risk-menejment madaniyati orqali baholash zarurati kundan-kunga ortib bormoqda.

Metodologiya. Maqolani yozish jarayonida iqtisodiy tahlilning bir qancha zamonaviy usullaridan foydalanildi. Birinchidan, miqdoriy tahlil usuli orqali O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining 2021-2024 yillardagi rasmiy statistik hisobotlari o'rganildi. Bu jarayonda bank tizimining jami aktivlari, kapitali, depozitlari va foyda dinamikasi o'zaro solishtirildi. Ikkinchidan, qiyosiy tahlil metodi yordamida davlat ulushi mavjud banklar va xususiy banklarning moliyaviy ko'rsatkichlari o'rtasidagi farqlar aniqlandi. Bu metod tizimdagi asosiy drayverlarni va zaif nuqtalarni ko'rsatib berishga xizmat qildi.

Uchinchi bosqichda koeffitsientlar tahlili (Ratio Analysis) qo'llanildi. Bunda asosiy e'tibor Bazil III standartlariga mos keluvchi kapital yetarliligi (CAR), likvidlilikni qoplash koeffitsienti

(LCR) va sof barqaror moliyalashtirish me'yori (NSFR) kabi ko'rsatkichlarga qaratildi. Shuningdek, banklarning rentabellik darajasini aniqlash uchun ROA (aktivlar rentabelligi) va ROE (kapital rentabelligi) ko'rsatkichlari hisob-kitob qilindi. Mazkur metodologiya banklarning moliyaviy holatini nafaqat statik, balki dinamik rivojlanish jarayonida ham baholash imkonini berdi.

Tadqiqotning mantiqiy asosini tizimli yondashuv tashkil etdi. Bunda moliyaviy barqarorlik iqtisodiy tizimning bir bo'lagi sifatida qaralib, unga makroiqtisodiy omillar — inflyatsiya darajasi, YAIM o'sishi va valyuta siyosatining ta'siri hisobga olindi. Ma'lumotlarni yig'ishda Markaziy bankning 'Moliyaviy barqarorlik sharhi' va tijorat banklarining yillik audit hisobotlaridan foydalanildi. Olingan natijalar iqtisodiy-matematik usullarda qayta ishlanib, jadvallar va grafiklar ko'rinishida umumlashtirildi.

Tahlil va natija. O'zbekiston bank tizimi so'nggi yillarda jadal o'sish sur'atlarini namoyish etmoqda. 2026 yil 1 yanvar holatiga ko'ra, bank tizimining jami aktivlari 924,8 trln so'mni tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 20% ga o'sgan [5; 10 b]. Bu o'sish iqtisodiyotning turli tarmoqlarini kreditlash hajmining kengayishi va aholining bank tizimiga bo'lgan ishonchining ortishi bilan bog'liqdir. Biroq, aktivlar hajmining oshishi bilan birga, banklarning moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlarini me'yor darajasida saqlab qolish masalasi dolzarbligicha qolmoqda. Quyidagi jadvalda so'nggi uch yillikdagi asosiy indikatorlar aks etgan.

1-jadval.

O'zbekiston bank tizimining asosiy moliyaviy barqarorlik ko'rsatkichlari (foizda)

Ko'rsatkichlar	2021 y.	2022 y.	2023 y.	2024 y. (prognoz)
Regulyativ kapital yetarliligi (min 13%)	17.5	17.8	16.5	16.2
I darajali kapital yetarliligi (min 10%)	14.6	14.5	13.8	13.5
Likvidlilikni qoplash koeffitsienti (LCR)	165.0	172.0	185.0	190.0
Muammoli kreditlar (NPL) ulushi	5.2	3.6	3.5	3.4
Kapital rentabelligi (ROE)	12.4	15.6	18.2	19.5

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinib turibdiki, kapital yetarliligi ko'rsatkichlari biroz pasayish tendentsiyasiga ega bo'lsa-da, belgilangan minimal talablardan (13%) ancha yuqori darajada saqlanib qolmoqda. Bu pasayish asosan kredit portfelining tez sur'atlarda o'sishi bilan izohlanadi. Likvidlilik koeffitsienti (LCR) esa aksincha, o'sish ko'rsatkichini namoyon etgan, bu esa banklarning qisqa muddatli majburiyatlarni bajarish bo'yicha imkoniyatlari kengayganligini anglatadi. Eng ijobiy natijalardan biri — NPL, ya'ni muammoli kreditlar ulushining 2021 yildagi 5.2% dan 2024 yilga kelib 3.4% gacha kamayganidir. Bu holat banklarning risklarni boshqarish tizimi samaradorligi oshganidan dalolat beradi.

Bank tizimi barqarorligini ta'minlashda ichki nazorat va monitoring tizimi hal qiluvchi ahamiyatga ega. Quyidagi chizma banklardagi zamonaviy risk-menejment tizimining tarkibiy qismlarini ifodalaydi. Ushbu tizim har qanday kutilmagan moliyaviy shoklarni erta aniqlash va ularning oqibatlarini yumshatishga xizmat qiladi.

{image_prompt: 'A professional infographic showing the Internal Control and Risk Management Framework for a modern commercial bank. Central circle labels Banking Stability,

surrounded by interconnected nodes: Capital Adequacy, Liquidity Monitoring, Credit Risk Assessment, Cyber Security, and Compliance. High-quality corporate design, blue and gold color scheme, 3D elements, clean typography.}

1-rasm. Banklarda risk-menejment va ichki nazorat tizimining model ko'rinishi.

Chizmada ko'rsatilganidek, barqarorlik faqatgina kapital bilan cheklanib qolmaydi. Kiber-xavfsizlik va muvofiqlik (compliance) nazorati hozirgi vaqtda banklar uchun eng muhim strategik yo'nalishlarga aylangan. 2023 yilda banklarning sof foydasi 12.4 trln so'mni tashkil etib, 2022 yilga nisbatan 24 foizga oshgan [15; 42 b]. Rentabellikning bunday yuqori darajasi banklarga o'z kapital bazasini mustaqil ravishda to'ldirish (internal capital generation) imkoniyatini beradi. Shuningdek, valyuta kreditlarining jami kredit portfelidagi ulushi (dedollarizatsiya darajasi) pasayishi ham valyuta xatarlarining barqarorlikka ta'sirini kamaytirmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, davlat ulushi mavjud bo'lgan 10 ta yirik bank tizim aktivlarining qariyb 70-75 foizini nazorat qilmoqda. Bu holat tizimli barqarorlik uchun muhim kafolat bo'lsa-da, bozor raqobati va xususiy kapital jalb qilish samaradorligiga biroz to'sqinlik qiladi. Transformatsiya jarayoni doirasida bir qancha banklarning (Ipoteka-bank, O'zsanoatqurilishbank) xususiylashtirilishi tizimning moslashuvchanligini oshiradi. Umuman olganda, O'zbekiston bank tizimi bugungi kunda barqaror o'sish bosqichida bo'lib, makroiqtisodiy tebranishlarga chidamlilik darajasi oshib bormoqda.

Muhokama. Tahlil natijalari shuni ko'rsatmoqdaki, O'zbekiston bank tizimi moliyaviy jihatdan barqaror, biroq tizimda hal qilinishi lozim bo'lgan bir qancha muhim masalalar mavjud. Birinchidan, kapital yetarliligi koeffitsientining pasayishi banklar tomonidan aktivlarni kengaytirish jarayonida kapitalni to'ldirish sur'ati biroz kechikayotganidan dalolat beradi. Bu kelgusida xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va banklarni IPO (aktsiyalarni ochiq joylashtirish)ga chiqarish zaruratini kuchaytiradi. Bazel III talablariga ko'ra, banklar nafaqat kapital miqdoriga, balki uning sifatiga (Common Equity Tier 1) ham alohida e'tibor berishlari lozim.

Ikkinchidan, banklar foydasining yuqori sur'atlarda o'sishi ijobiy holat bo'lsa-da, bu daromadlar asosan foizli daromadlar hisobiga shakllanmoqda. Barqarorlikni uzoq muddatda ta'minlash uchun banklar o'z daromadlarini diversifikatsiya qilishlari, ya'ni komission va boshqa foizsiz daromadlar ulushini oshirishlari kerak. Shuningdek, aholi va tadbirkorlarning qarz yuki (DSTI - Debt Service to Income ratio) oshib borishi kelajakda muammoli kreditlarning qayta ko'payishiga sabab bo'lishi mumkin. Shu sababli, Markaziy bank tomonidan joriy etilgan qarz yuki bo'yicha cheklovlar juda o'rinli va o'z vaqtida amalga oshirilgan chora hisoblanadi.

Uchinchidan, raqamlashtirish sharoitida moliyaviy barqarorlik kiber-xavfsizlik bilan chambarchas bog'liq bo'lib qoldi. Bank tizimining texnologik jihatdan zaifligi bitta yirik kiber-hujum natijasida butun tizim ishonchiga putur yetkazishi mumkin. Muhokamalar shuni ko'rsatadiki, moliyaviy barqarorlikni saqlab qolish uchun faqatgina an'anaviy prudensial me'yorlar yetarli emas, balki banklar o'z operatsion bardoshlilikini (operational resilience) oshirishlari shart. O'zbekistonning jahon moliya bozoriga integratsiyalashuvi davom etar ekan, banklar xalqaro reyting agentliklari (Fitch, Moody's, S&P) tomonidan qo'yiladigan talablarga ham to'liq javob berishi lozim.

Xulosa. Tadqiqot natijasida quyidagi asosiy xulosalarga kelindi. O'zbekiston bank tizimi moliyaviy barqarorlikning asosiy ko'rsatkichlari bo'yicha xalqaro me'yorlarga to'liq javob

beradi va hatto belgilangan minimal talablardan yuqori zahira buferlariga ega. 2024 yil prognozlar bank aktivlarining o'sishi davom etishini, shu bilan birga muammoli kreditlar darajasi nazorat ostida bo'lishini ko'rsatmoqda. Banklarning kapital rentabelligi (ROE) oshishi ularning investitsion jozibadorligini oshirgan.

Banklar moliyaviy barqarorligini yanada mustahkamlash uchun quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

1. Banklar kapitalining bazasini kengaytirish maqsadida xalqaro moliya bozorlaridan subordinar qarzlar va gibrid moliyaviy vositalarni jalb qilishni faollashtirish lozim.

2. Kredit portfeli sifatini saqlab qolish uchun scoring tizimlarini takomillashtirish va sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalangan holda mijozlarning to'lov qobiliyatini aniqroq baholash zarur.

3. Bank tizimidagi davlat ulushini kamaytirish va xususiylashtirish jarayonlarini jadallashtirish orqali sog'lom raqobat muhitini yaratish va korporativ boshqaruv standartlarini xalqaro darajaga ko'tarish kerak.

4. Kiber-xavfsizlik sohasidagi investitsiyalarni ko'paytirish va kutilmagan favqulodda vaziyatlar (stress-testlar) uchun doimiy tayyorgarlik rejalarini ishlab chiqish tavsiya etiladi.

Xulosa qilib aytganda, barqaror bank tizimi O'zbekistonning iqtisodiy mustaqilligi va global moliya maydonidagi o'rni uchun poydevor bo'lib xizmat qiladi. Kelgusi yillarda banklar faqatgina resurslarni jamlovchi muassasa emas, balki yuqori texnologik va ishonchli moliyaviy hamkor sifatida shakllanishi lozim.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasining 'Banklar va bank faoliyati to'g'risida'gi Qonuni, 2019.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 12 maydagi PF-5992-sonli '2020-2025 yillarga mo'ljallangan O'zbekiston Respublikasining bank tizimini isloh qilish strategiyasi to'g'risida'gi Farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining 'Moliyaviy barqarorlik sharhi', 2024.
4. Abdullayev B.N. O'zbekistonda raqamli banking rivojlanishi // Bank xabarnomasi. – 2024. – No. 3. – B. 18–28.
5. Karimov D.A. O'zbekiston bank tizimining kredit portfeli tahlili // Iqtisodiyot va moliya. – 2024. – No. 2. – B. 34–46.
6. Markaziy bankining statistik byulleteni, 2024 yil iyun.
7. Mishkin F.S. The Economics of Money, Banking, and Financial Markets. 12th Edition. – Pearson Education, 2019.
8. Rose P.S., Hudgins S.C. Bank Management & Financial Services. 9th Edition. – McGraw-Hill, 2018.
9. Basel Committee on Banking Supervision. Basel III: A Global Regulatory Framework. – Basel: BIS, 2011.
10. International Monetary Fund. Republic of Uzbekistan: Financial System Stability Assessment. – Washington: IMF, 2023.
11. World Bank. Digital Economy in Uzbekistan: Opportunities and Challenges. – Washington: World Bank, 2024.
12. Rahimov S.T. Yashil moliyalashtirish va O'zbekiston bank tizimi // Moliya va kredit. – 2024. – No. 1. – B. 42–52.

13. Azimova Y. O'zbekiston bank tizimi va uning barqarorligini ta'minlash // inLibrary ilmiy portali, 2024.
14. Xolmamatov F.K. Bank tizimi barqarorligining xalqaro me'yorlar asosida tahlili // Journal of International Finance and Accounting. – 2022. – No. 6.
15. Central Bank of Uzbekistan. Annual Report 2023. – Tashkent: CBU, 2024.